

การเขียนรายการอ้างอิงในเอกสารวิชาการทางการแพทย์

จิราภรณ์ จันทร์จร*

ในการเขียนเอกสารทางวิชาการนั้น ผู้เขียนจะต้องมีการค้นคว้ารวบรวมเอกสารการวิจัย หรือรายงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยจะคัดเลือกเฉพาะเอกสารที่มีความสำคัญจริงๆนำไปกล่าวถึง หรืออ้างอิงเป็นพื้นฐานประกอบการเขียนเรื่องนั้นๆ ซึ่งนอกจากจะเป็นหลักฐานแสดงถึงความน่าเชื่อถือของผลงานแล้ว ยังแสดงข้อมูลของแหล่งความรู้ที่สามารถสืบค้นเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่นำมาอ้างอิง

การอ้างอิง คือ การนำรายชื่อเอกสาร สิ่งพิมพ์ หรือบุคคลที่ผู้เขียนนำมากล่าวถึง หรืออ้างอิงในการเขียน มารวบรวมไว้อย่างมีแบบแผนเป็นส่วนท้ายของงานนิพนธ์ภายใต้หัวข้อ เอกสารอ้างอิง หรือบรรณานุกรม และใช้ภาษาอังกฤษว่า References หรือ Bibliography ซึ่งรายการอ้างอิงนั้นมีรูปแบบตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดอย่างเป็นระบบ ในการเขียนเอกสารทางวิชาการแพทย์และวิทยาศาสตร์การแพทย์นิยมเขียนเอกสารอ้างอิงในรูปแบบแวนคูเวอร์ (Vancouver Style)

การเขียนเอกสารอ้างอิงแบบแวนคูเวอร์

เนื่องจากความหลากหลายของวารสารทางวิชาการแพทย์ซึ่งมีอยู่มากกว่า 4,000 ชื่อ รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิง จึงมีความแตกต่างกันออกไป บางครั้งขาดความครบถ้วนของข้อมูลสำคัญๆ ที่จะช่วยในการติดตามค้นหาหรือตรวจสอบความถูกต้องของผลงานทางวิชาการ ดังนั้น จึงมีการจัดตั้งคณะกรรมการระดับนานาชาติชื่อ “International Committee of Medical Journal Editors : ICMJE” และจัดการประชุมเพื่อกำหนดรูปแบบการอ้างอิงที่เป็นมาตรฐานเดียวกันขึ้น ในปี 1978 ที่นครแวนคูเวอร์ รัฐบริติชโคลัมเบีย ประเทศแคนาดา ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเขียนเอกสารอ้างอิง ซึ่งเรียกว่า “The Uniform Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals” หรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า Vancouver Style หลังจากนั้นก็มีการประชุมเพื่อปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่องและในที่สุดในปี 1999 ได้ปรับปรุงแก้ไขและเผยแพร่โดยมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญคือ การอ้างอิงในเนื้อเรื่อง เมื่อนำผลงานของบุคคลอื่นไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมดมาอ้างอิงในงานนิพนธ์นั้นให้ใส่ตัวเลขกำกับที่ท้ายข้อความนั้นทันทีที่นำมาอ้างอิงตามลำดับ 1,2,3... โดยใช้ตัวเลขอารบิกอยู่ในวงเล็บ เช่น “โรตาไวรัสเป็นสาเหตุสำคัญในการก่อโรคอุจจาระร่วงในเด็กเล็กอายุต่ำกว่า 2 ปี⁽¹⁾ โดยปกติถ้าเป็นในเด็กโตหรือผู้ใหญ่อาการจะไม่รุนแรง ในต่างประเทศรายงาน

บรรณารักษ์ งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าอ้างอิง หอสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2546)

การระบาดวิทยาของโรคมักพบในฤดูหนาว⁽²⁾.....” ทั้งนี้เมื่อรวบรวมรายการอ้างอิงในส่วนท้ายของบทความ ตัวเลขจะต้องสอดคล้องตรงกันกับในเนื้อเรื่อง

ส่วนประกอบของข้อมูลที่จะนำมาเขียนรายการอ้างอิง

ข้อมูลที่จะนำมาเขียนรายการอ้างอิงจะแตกต่างกันตามประเภทของเอกสารที่นำมาอ้างอิงดังนี้

1. การอ้างอิงบทความจากวารสาร

รูปแบบพื้นฐาน ชื่อผู้เขียน (Author). ชื่อบทความ (Title of the article). ชื่อวารสาร (Title of the Journal) ปีพิมพ์ (Year); เล่มที่ของวารสาร (Volume) : หน้าแรก-หน้าสุดท้าย (Page).

1. ชื่อผู้เขียน (Author)

1.1 ผู้เขียนเป็นภาษาอังกฤษ ให้เขียนชื่อสกุลขึ้นก่อน ตามด้วยชื่อต้นและชื่อกลางเป็นอักษรย่อ โดยไม่ต้องมีเครื่องหมายใดๆกัน ถ้าผู้เขียนมีหลายคนแต่ไม่เกิน 6 คน ให้ใส่ชื่อทุกคนโดยใช้เครื่องหมายจุลภาค (comma - ,) คั่นระหว่างแต่ละคน และหลังชื่อสุดท้ายใช้เครื่องหมายมหัพภาค (fullstop - .) เช่น

- Chiabrando C, Fanelli R, Lucca U. Peripheral biomarkers of oxidative damage in Alzheimer's disease. Ann Neurol 2003;53:419-20.

1.2 ชื่อผู้เขียนเป็นภาษาไทย ให้เขียนแบบคนไทยโดยเขียนชื่อและนามสกุลเป็นชื่อเต็มไม่ใช่ชื่อแรก เป็นชื่อย่อแบบภาษาอังกฤษ เพราะชื่อคนไทยนั้นชื่อแรกมีความสำคัญ และมีความหลากหลายมาก ถ้าใช้อักษรย่อชื่อแรกของคนไทยแล้วจะสะกดเป็นชื่อเต็มในภาษาเดิมไม่ได้ ทำให้การค้นหาเอกสารยากมากหรือค้นไม่ได้เลย เช่น

- ทรงกลด เขียมจตุรภัทร, สุพินดา แสงพานิชย์, เพิ่มทรัพย์ อิติประดิษฐ์. การเปรียบเทียบผลการตอบสนองทางผิวหนังด้วยวิธีสีกัดผิวหนังกับวิธี skin endpoint titration ในผู้ป่วยที่แพ้ไรฝุ่นหรือแมลงสาบ. จุฬาลงกรณ์เวชสาร 2545;46:649-57.

1.3 กรณีผู้เขียนเกิน 6 คน ให้ใส่ชื่อผู้เขียน 6 คนแรก คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (comma - ,) และตามด้วย et al. คำว่า et al เป็นคำย่อ ซึ่งย่อมาจากคำในภาษาลาติน คือ et alii หรือ et alia แปลเป็นภาษาอังกฤษว่า “and others” และภาษาไทยใช้คำว่า “และคนอื่นๆ” เช่น

- Dermaut B, Croes EA, Rademakers R, Van Den Broeck M, Cruts M, Hofman A, et al. PRNP Val129 homozygosity increases risk for early-onset Alzheimer's disease. Ann Neurol 2003;53:409-12.
- จริฎา เลิศอรรชยมณี, เอมอร รัชชมณี, อนุพันธ์ ตันติวงศ์, กรุณา บุญสุข, อิงพร นิลประดับ, พุฒชิพรณี วรจิโกคาทร, และคนอื่นๆ. ความเสี่ยงและประสิทธิผลของการผ่าตัดต่อมลูกหมาก. จดหมายเหตุทางแพทย์ 2545;85:1288-95.

1.4 ชื่อผู้เขียนเป็นหน่วยงาน/สถาบัน ให้ใส่ชื่อหน่วยงาน/สถาบันนั้นๆ ในส่วนที่เป็นชื่อผู้เขียน เช่น

- World Health Organization. Surveillance of antibiotic resistance in Neisseria gonorrhoeae in the WHO Western Pacific Region. Commun Dis Intell 2002;26:541-5.
- สมาคมอุรเวชช์แห่งประเทศไทย. เกณฑ์การวินิจฉัยและแนวทางการประเมินการสูญเสียสมรรถภาพทางกายของโรคระบบการหายใจเนื่องจากการประกอบอาชีพ. แพทยสมาคม 2538;24:190-204.

1.5 หากชื่อบทความนั้นไม่ปรากฏชื่อผู้เขียนให้เขียนชื่อบทความเป็นส่วนแรกได้เลย เช่น

- Control hypertension to protect your memory. Keeping your blood pressure low may guard against Alzheimer's, new research suggests. Heart Advis 2003;6:4-5.

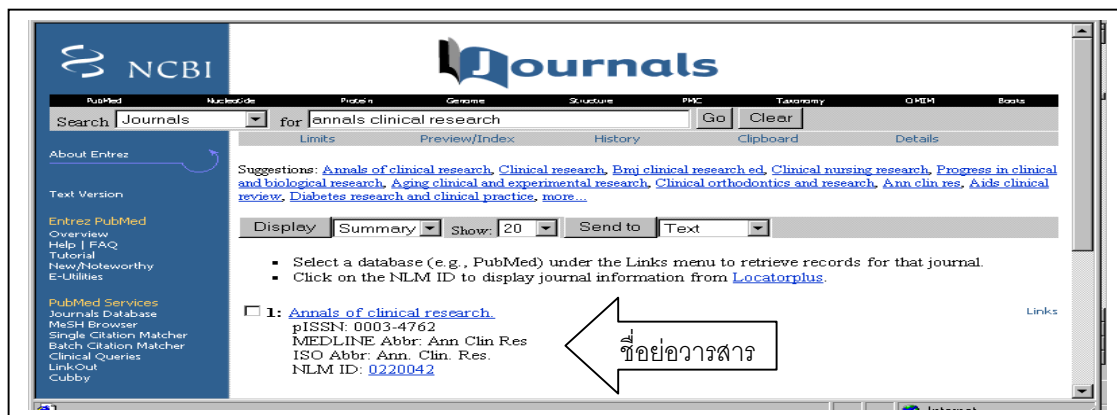
2. ชื่อบทความ (Title of the article)

- บทความเป็นภาษาอังกฤษ ใช้อักษรตัวใหญ่ (Capital Letter) เฉพาะตัวแรกและชื่อเฉพาะ นอกจากนั้นใช้อักษรตัวเล็กทั้งหมด เมื่อจบชื่อบทความให้ใช้เครื่องหมายหักภาค (Fullstop-.)

- บทความภาษาไทย ให้เขียนแบบคำไทยไม่ต้องมีตัวอักษรใหญ่หรือตัวเล็กเหมือนภาษาอังกฤษ

3. ชื่อวารสาร (Title of the Journal)

ใช้ชื่อย่อตามมาตรฐานสากลที่กำหนดไว้ใน Index Medicus โดยตรวจสอบได้จาก List of journal indexed in Index Medicus จัดพิมพ์โดย National Library of Medicine (NLM) ซึ่งคำย่อเหล่านี้ได้ยึดตามกฎการเขียนคำย่อของ American National Standard for Information Sciences-Abbreviation of Titles of Publications. หรือที่เว็บไซต์ของ National Library of Medicine ที่ <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/> ทางเลือก Journals Database ดังนี้

สำหรับวารสารภาษาไทยยังไม่มีชื่อย่ออย่างเป็นทางการ ให้ใช้ชื่อเต็มที่ปรากฏที่หน้าปก เช่น ขอนแก่นเวชสาร จดหมายเหตุทางแพทย์ จุฬาลงกรณ์เวชสาร เชียงใหม่เวชสาร สารศิริราช ฯลฯ

4. ปี (year) เดือน (month) เล่มที่ (Volume) และฉบับที่ (Number/Issue) เนื่องจากวารสารส่วนมากจะมีเลขหน้าต่อเนื้อกันทั้งปี ตั้งแต่ฉบับที่ 1 ไปจนจบฉบับสุดท้าย การลงรายการแบบ Vancouver จึงให้ใส่เฉพาะ ปี (year) และเล่มที่ (volume) เท่านั้น ไม่ต้องใส่เดือนและฉบับที่ เช่น

- Maranetra KN, Chuaychoo B, Dejsomritrutai W, Chierakul N, Nana A, Lertakyamanee J, et al. The prevalence and incidence of COPD among urban older persons of Bangkok Metropolis. J Med Assoc Thai 2002;85:1147-55.

5. ถ้าเป็นวารสารฉบับพิเศษหรือฉบับเพิ่มเติม (Volume with Supplement) เช่น ฉบับพิเศษเล่มที่ 1 ของปีนั้นให้เขียนว่า Suppl 1 ต่อจากปีที่โดยไม่ต้องอยู่ในวงเล็บ และจะสังเกตได้ในส่วนของเลขหน้าจะมีตัวอักษร S อยู่ด้วย เช่น

- Chunharas A, Nuntnarumit P, Hongeng S, Chaunsumrit A. Neonatal lupus erythematosus: clinical manifestations and management. J Med Assoc Thai 2002;85 Suppl 4:S1302-8.

6. ถ้าฉบับพิเศษของฉบับที่ (Issue with Supplement) ให้เขียนฉบับพิเศษและตอนย่อยไว้ในวงเล็บ เช่น

- Akyol M, Dogan S, Kaptanoglu E, Ozcelik S. Systemic isotretinoin in the treatment of a Behcet's patient with arthritic symptoms and acne lesions. Clin Exp Rheumatol 2002;20(4 Suppl 26):S1-55.

7. ถ้าวารสารเล่มนั้นมีตอนย่อย (Volume with part) ให้เขียนตอนย่อยไว้ในวงเล็บต่อจากเล่มที่ เช่น

- Pan CL, Tseng TJ, Lin YH, Chiang MC, Lin WM, Hsieh ST. Cutaneous innervation in Guillain-Barre syndrome: pathology and clinical correlations. Brain 2003;126(Pt 2):386-97.

8. ถ้าในฉบับมีตอนย่อย (Issue with part) ให้เขียนทั้งฉบับที่และตอนย่อยไว้ในวงเล็บต่อจากเล่มที่ เช่น

- Kamel IR, Bluemke DA. Imaging evaluation of hepatocellular carcinoma. J Vasc Interv Radiol 2002; 13(9 Pt 2):S173-84.

9. ถ้าวารสารฉบับนั้นมีเฉพาะฉบับที่ ไม่มีเล่มที่ (Issue with no volume) ให้ใส่ฉบับที่ไว้ในวงเล็บในส่วนของเล่มที่ เช่น

- Matsuura M, Lounici S, Inoue N, Walulik S, Chao EY. Assessment of external fixator reusability using load- and cycle-dependent tests. Clin Orthop 2003;(406):275-81.

10. วารสารที่ไม่มีทั้งเล่มที่ และฉบับที่ (No Issue or volume) ให้เขียนเลขหน้าต่อจากปี (Year) โดยใช้เครื่องหมาย ทวิภาค (Colon - : คั่นระหว่างปีและเลขหน้า เช่น

- Mandel JS. Screening for colorectal cancer. Curr Opin Gen Surg 1994:79-84.

11. วารสารฉบับเก่าๆบางฉบับไม่มีเล่มที่ ฉบับที่ แต่แบ่งเป็นเล่มที่ด้วยอักษรโรมัน ให้ลงรายการอ้างอิงดังนี้

- Wasi C, Wasi P, Thongcharoen P. Serum-immunoglobulin levels in thalassaemia and the effects of splenectomy. Lancet 1971;ii:237-9.

12. วารสารบางฉบับแบ่งเป็นฉบับอเมริกันและอังกฤษโดยใช้อักษรย่อ A และ B กำกับที่เล่มที่ ให้ลงรายการอ้างอิง ดังนี้

- Sarmiento A. Subspecialization in orthopaedics. Has it been all for the better? J Bone Joint Surg Am 2003;85-A:369-73.
- Murata Y, Takahashi K, Yamagata M, Hanaoka E, Moriya H. The knee-spine syndrome. Association between lumbar lordosis and extension of the knee. J Bone Joint Surg Br 2003;85:95-9.

13. เลขหน้า (Page) ให้ใส่เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย โดยใช้ตัวเลขเต็มสำหรับหน้าแรก และตัดตัวเลขซ้ำออกสำหรับเลขหน้าสุดท้าย เช่น

หน้า 10-18	ใช้	10-8	หน้า 198-201	ใช้	198-201
หน้า 1098-1105	ใช้	1098-105	หน้า 2536-2549	ใช้	2536-49
หน้า S104-S111	ใช้	S104-11	หน้า 104S-111S	ใช้	104S-11S

14. การอ้างอิงเอกสารที่มีเลขหน้าเป็นอักษรโรมัน (Pagination in Roman numerals) ให้ใส่รายการบรรณานุกรมของบทความทั้งหมดในรายการอ้างอิง ดังนี้

- Fisher GA, Sikic BI. Drug resistance in clinical oncology and hematology. Introduction. Hematol Oncol Clin North Am 1995 Apr;9(2):xi-xii.

15. ถ้าเอกสารอ้างอิงเป็นคอลัมน์เฉพาะหรือมีลักษณะเฉพาะ เช่น บทบรรณาธิการ จดหมายหรือ บทคัดย่อ ให้แสดงชนิดของเอกสารภายในเครื่องหมายวงเล็บเหลี่ยมต่อจากชื่อเรื่อง เช่น

- Fisher RI. Immunotherapy in Non-Hodgkin's lymphoma: Treatment advances [editorial]. Semin Oncol 2003;30(2 Suppl 4):1-2
- Enzensberger W, Fischer PA. Metronome in Parkinson's disease [letter]. Lancet 1996;347:1337.
- Clark DV, Hansen PH, Mammen MP. Impact of dengue in Thailand at the family and population levels [abstract]. Am J Trop Med Hyg 2002;67(2 Suppl): 239.

2. การอ้างอิงเอกสารที่เป็นหนังสือหรือตำรา แบ่งเป็น 2 ลักษณะ

2.1 การอ้างอิงหนังสือทั้งเล่ม

รูปแบบพื้นฐาน ชื่อผู้แต่ง (Author). ชื่อหนังสือ (Title of the book). ครั้งที่พิมพ์ (Edition). เมืองที่พิมพ์ (Place of Publication) : สำนักพิมพ์ (Publisher) ; ปี (Year).

1. ชื่อผู้แต่ง (Authors) ชื่อผู้แต่งที่อาจจะเป็นบุคคล หน่วยงาน บรรณาธิการ(editor) หรือคณะบรรณาธิการ(editors) ให้ใช้ชื่อกำหนดเดียวกันกับชื่อผู้เขียนในการอ้างอิงบทความจากวารสารดังนี้

- Janeway CA, Travers P, Walport M, Shlomchik M. Immunobiology. 5th ed. New York: Garland Publishing; 2001.
- รังสรรค์ ปัญญาญญะ. โรคติดเชื้อของระบบประสาทกลางในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์; 2536.
- Institute of Medicine (US). Looking at the future of the Medicaid program. Washington: The Institute; 1992.
- Norman IJ, Redfern SJ, editors. Mental health care for elderly people. New York: Churchill Livingstone; 1996.

2. ชื่อหนังสือ (Title of the book) ให้ใช้ตัวอักษรตัวใหญ่เฉพาะอักษรตัวแรกของ ชื่อหนังสือ และชื่อเฉพาะ นอกนั้นใช้ตัวเล็กทั้งหมด เช่น Otolaryngology head and neck surgery. หรือ The medical and legal implications of AIDS.

3. จำนวนเล่ม (Volume) ถ้าหนังสือมีมากกว่า 1 เล่ม และใช้ประกอบการเขียนหมดทุกเล่มให้ใส่จำนวนเล่มทั้งหมด เช่น 2 vols. หรือ 3 เล่ม. หากอ้างเพียงเล่มใดเล่มหนึ่งให้ใส่เฉพาะเล่มที่อ้าง เช่น vol 2. หรือ เล่ม 3.

- Fields BN, Knipe DM, Howley PM, editors. Fields virology. 2 vols. 3rded. Philadelphia: Lippincott-Raven Publishers; 1996.
- พรเทพ เทียนสิวกุล, บรรณาธิการ. โลหิตวิทยาคลินิกชั้นสูง. 2 เล่ม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2541.
- Bucholz RW, Heckman JD, editors. Rockwood and Green's Fractures in adults. Vol 2. 5th ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2001.
- ไพรัตน์ พุกษาศาติคุณากร, บรรณาธิการ. จิตเวชศาสตร์. เล่ม 1. เชียงใหม่: ธนบรรณการพิมพ์; 2534.

4. ครั้งที่พิมพ์ (Edition) ถ้าเป็นการพิมพ์ครั้งที่ 1 ไม่ต้องใส่ส่วนนี้ในรายการอ้างอิงให้ใส่เมื่อเป็นการพิมพ์ครั้งที่ 2, 3, 4...เป็นต้นไป เช่น 2nd ed. 3rd ed. 4th ed. .... ถ้าเป็นการพิมพ์และมีการปรับปรุงแก้ไขให้ลงรายการดังนี้ 4th rev.ed.

5. เมืองที่พิมพ์หรือสถานที่พิมพ์ (Place of publication) ให้ใส่ชื่อเมืองที่สำนักพิมพ์ตั้งอยู่ ถ้ามีหลายเมืองให้ใช้เมืองแรก ถ้าเมืองไม่เป็นที่รู้จักให้ใส่ชื่อย่อของรัฐหรือประเทศในวงเล็บกำกับ ถ้าหากไม่ปรากฏเมืองที่พิมพ์ให้ใช้คำว่า n.p. ซึ่งย่อมาจาก no place of publication และ ภาษาไทยใช้คำว่า ม.ป.ท. ย่อมาจากคำว่า ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์ แล้วตามด้วยเครื่องหมายทวิภาค (colon - :) เช่น

- Ringsven MK, Bond D. Gerontology and leadership skills for nurses. 2nd ed. Albany (NY): Delmar Publishers; 1996.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือส่งเสริมสุขภาพจิตนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 3. ม.ป.ท.: 2542.

6. สำนักพิมพ์ (Publisher) ให้ใส่เฉพาะชื่อสำนักพิมพ์ตามที่ปรากฏในหนังสือ แล้วตามด้วยเครื่องหมายอัฒภาค (semicolon - ;) โดยไม่ต้องระบุสถานะว่าเป็น ห.จ.ก., บริษัท, จำกัด, co., Ltd. เช่น เรือนแก้ว การพิมพ์, Mosby, W.B. Saunders ยกเว้น โรงพิมพ์ของหน่วยงาน ส่วนราชการให้ใส่คำว่า โรงพิมพ์ หรือ สำนักพิมพ์ด้วย เช่น โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหากหนังสือเล่มนั้นเป็นสิ่งพิมพ์รัฐบาล ให้ลงชื่อหน่วยราชการที่รับผิดชอบการจัดทำหนังสือนั้นเป็นผู้พิมพ์แม้จะมีชื่อสำนักพิมพ์/โรงพิมพ์ก็ตาม เช่น

- นงลักษณ์ สุวานิชย์ศิลป์, บรรณาธิการ. ยาใหม่ในประเทศไทย. เล่ม 5. กรุงเทพมหานคร: โครงการคลังข้อมูลยา คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล; 2533.

7. ปีพิมพ์ (Year) ให้ใส่เฉพาะตัวเลขของปี พ.ศ. ถ้าเป็นหนังสือภาษาไทย หรือ ค.ศ. ถ้าเป็นหนังสือภาษาต่างประเทศ แล้วจบด้วยเครื่องหมาย มหัพภาค (.)

2.2 การอ้างอิงบทหนึ่งของหนังสือที่มีผู้เขียนเฉพาะบท และมีบรรณาธิการของหนังสือ (Chapter in a book)
รูปแบบพื้นฐาน ชื่อผู้เขียน (Author). ชื่อบท (Title of a chapter). ใน/In: ชื่อบรรณาธิการ, บรรณาธิการ/editor(s). ชื่อหนังสือ (Title of the book). ครั้งที่พิมพ์ (Edition). เมืองที่พิมพ์ (Place of publication): สำนักพิมพ์ (Publisher); ปีพิมพ์ (Year). หน้า/p. หน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

- Esclamado R, Cummings CW. Management of the impaired airway in adults. In: Cummings CW, Fredrickson JM, Harker LA, Krause CJ, Schuller DE, editors. Otolaryngology - head and neck surgery. 2nd ed. St. Louis: Mosby Year Book; 1993. p.2001-19.
- เกียรติศักดิ์ จีระแพทย์. การให้สารน้ำและเกลือแร่. ใน : มนตรี ตูจินดา, วินัย สุวัตติ, อรุณ วงษ์จิราษฏร์, ประอร ขวลิขิตอำรง, พิภพ จิรภิญโญ, บรรณาธิการ. กุมารเวชศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์; 2540. หน้า 424-78.

3. เอกสารอ้างอิงที่เป็นหนังสือประกอบการประชุม/รายงานการประชุม (Conference proceeding)

รูปแบบพื้นฐาน ชื่อบรรณาธิการ, บรรณาธิการ. ชื่อเรื่อง. ชื่อการประชุม; วัน เดือน ปีที่ประชุม; สถานที่จัดประชุม. เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์; ปีพิมพ์.

- Kimura J, Shibasaki H, editors. Recent advances in clinical neurophysiology. Proceedings of the 10th International Congress of EMG and Clinical Neurophysiology; 1995 Oct 15-19; Kyoto, Japan. Amsterdam: Elsevier; 1996.

4. การอ้างอิงบทความที่นำเสนอในการประชุม หรือสรุปผลการประชุม (Conference paper)

รูปแบบพื้นฐาน ชื่อผู้เขียน. ชื่อเรื่อง. ใน/In: ชื่อบรรณาธิการ, บรรณาธิการ/editor. ชื่อการประชุม; วัน เดือน ปีที่ประชุม; สถานที่จัดประชุม. เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์; ปีพิมพ์. หน้า/ p. หน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

- Bengtsson S, Solheim BG. Enforcement of data protection, privacy and security in medical informatics. In: Lun KC, Degoulet P, Piemme TE, Rienhoff O, editors. MEDINFO 92. Proceedings of the 7th World Congress on Medical Informatics; 1992 Sep 6-10; Geneva, Switzerland. Amsterdam: North-Holland; 1992. p.1561-5.

5. การเขียนเอกสารอ้างอิงที่เป็นรายงานทางวิชาการ หรือรายงานทางวิทยาศาสตร์ (Technical/Scientific Report)

5.1 เอกสารที่จัดพิมพ์โดยเจ้าของทุน (Issued by funding)

รูปแบบพื้นฐาน ชื่อผู้เขียน. ชื่อเรื่อง. เมืองที่พิมพ์: หน่วยงานที่พิมพ์/แหล่งทุน; ปีพิมพ์. เลขที่รายงาน.

- Smith P, Golladay K. Payment for durable medical equipment billed during skilled nursing facility stays. Final report. Dallas (TX): Dept. of Health and Human Services (US), Office of Evaluation and Inspections; 1994 Oct. Report No.: HHSIGOEI69200860.

5.2 เอกสารที่จัดพิมพ์โดยหน่วยงานผู้จัดทำรายงาน (Issued by performing agency)

รูปแบบพื้นฐาน ชื่อผู้เขียน/บรรณาธิการ. ชื่อเรื่อง. เมืองที่พิมพ์: หน่วยงานที่พิมพ์/แหล่งทุน; ปีพิมพ์. เลขที่รายงาน. หน่วยงานผู้จัดทำรายงาน.

- Field MJ, Tranquada RE, Feasley JC, editors. Health services research: work force and educational issues. Washington: National Academy Press; 1995. Contract No.: AHCPR282942008. Sponsored by the Agency for Health Care Policy and Research.

6. **เอกสารอ้างอิงที่เป็นวิทยานิพนธ์ (Thesis/Dissertation)** ให้เขียนรายการอ้างอิง ดังนี้

รูปแบบพื้นฐาน ชื่อผู้นิพนธ์. ชื่อเรื่อง [ประเภท/ระดับปริญญา]. เมืองที่พิมพ์: มหาวิทยาลัย; ปีที่ได้ปริญญา.

- Kaplan SJ. Post-hospital home health care: the elderly's access and utilization [dissertation]. St. Louis (MO): Washington Univ.; 1995.
- อังคาร ศรีชัยรัตนกุล. การศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคซึมเศร้าชนิดเฉียบพลันและชนิดเรื้อรัง [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2543.

7. **การอ้างอิงบทความในหนังสือพิมพ์ (Newspaper article)** ให้เขียนดังนี้

รูปแบบพื้นฐาน ชื่อผู้เขียน. ชื่อเรื่อง. ชื่อหนังสือพิมพ์ ปีเดือน วันที่; ส่วนที่: เลขหน้า (เลขคอลัมน์).

- Lee G. Hospitalizations tied to ozone pollution; study estimates 50,000 admissions annually. The Washington Post 1996 Jun 21;Sect. A:3 (col. 5).
- ชี 12. ตุลาคมการศก 1ค, เขารอบ. ไทยรัฐ 2543 พ.ย. 20; ข่าวการศึกษา ศาสนา-สาธารณสุข : 12 (คอลัมน์ 1).

8. **เอกสารอ้างอิงที่ประเภทพจนานุกรมต่างๆ (Dictionary and similar references)** ให้เขียนเอกสารอ้างอิงดังนี้

รูปแบบพื้นฐาน ชื่อหนังสือ (Title of the book). ครั้งที่พิมพ์ (Edition). เมืองที่พิมพ์ (Place of Publication) : สำนักพิมพ์ (Publisher) ; ปี (Year). คำศัพท์; หน้า.

- Stedman's medical dictionary. 26th ed. Baltimore: Williams Wilkins; 1995. Apraxia; p. 119-20.

9. **การอ้างอิงเอกสารที่ยังไม่ได้ตีพิมพ์หรือกำลังรอตีพิมพ์ (Unpublished Material)** ให้เขียนรายการอ้างอิงดังนี้

รูปแบบพื้นฐาน ใช้รูปแบบตามประเภทของเอกสารข้างต้น และระบุว่า In press หรือ กำลังพิมพ์ เช่น

- Leshner AI. Molecular mechanisms of cocaine addiction. N Eng J Med. In press 1996.
- วิโรจน์ ไวกวนิชกิจ. กรณีศึกษาที่เป็นปัญหาในการตรวจวัดทางชีวเคมี. จุฬาลงกรณ์เวชสาร. กำลังพิมพ์ 2545.
หมายเหตุ: NLM นิยมใช้คำว่า "forthcoming" เพราะยังไม่แน่ว่าเอกสารนั้นๆ จะได้รับการตีพิมพ์หรือไม่

10. **การอ้างอิงเอกสารจากเว็บไซต์และวัสดุอิเล็กทรอนิกส์ (Web Site/Electronic Materials)**

การเขียนรายการอ้างอิงเอกสารจากเว็บไซต์บางครั้งจะมีปัญหาเรื่องความไม่ถาวรของ URL หรือ การเปลี่ยนแปลงเนื้อหาบางส่วน ทำให้การเชื่อมโยงไปสู่เอกสารเพื่อตรวจสอบหรือค้นคว้าเพิ่มเติมในภายหลังทำได้ยากหรือทำไม่ได้เลย ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ในการลงรายการอ้างอิงเอกสารจากเว็บไซต์ จึงต้องลงวันเวลาที่เข้าใช้ (Cited) เว็บไซต์นั้นๆ และให้พิมพ์หรือทำสำเนาเอกสารเก็บไว้ทุกครั้ง สำหรับแบบแผนและตัวอย่างการเขียนรายการอ้างอิงของเอกสารจากเว็บไซต์และวัสดุอิเล็กทรอนิกส์ มีดังนี้

รูปแบบพื้นฐานของการเขียนเอกสารอ้างอิงจากเว็บไซต์และวัสดุอิเล็กทรอนิกส์

ชื่อผู้เขียน (Author). ชื่อบทความ (Title of the article). ชื่อวารสาร (Title of the Journal)

[ประเภทของสื่อ/วัสดุ]. ปีพิมพ์ [เข้าถึงเมื่อ/cited ปี เดือน วันที่]; ปีที่(ฉบับที่): [หน้า/screen]. เข้าถึงได้จาก/

Available from: URL://http://.....

10.1 การอ้างอิงบทความย่อจากวารสาร (Abstract journals)

- Rushton JL, Forcier M, Schectman RM. Epidemiology of depressive symptoms in the National Longitudinal Study of Adolescent Health [abstract]. J Am Acad Child Adolesc Psychiatry [online] 2002 Feb [cited 2003 Jan 21];41(2):199-205. Available from: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/>

10.2 การอ้างอิงบทความฉบับเต็มจากวารสาร (Full text journal online / Electronic journals)

- Morse SS. Factors in the emergence of infectious diseases. Emerg Infect Dis [online]1995 [cited 1996 Jun 5]; 1: [24 screens]. Available from: URL:<http://www.cdc.gov/ncidod/EID/eid.htm>.
- Pridmore S. Preventing suicide. Br J Psychiatry [online] 2003 Apr [cited 2003 Apr 18];182:364-5. Available from: URL:<http://bjp.rcpsych.org/cgi/reprint/182/4/364-a.pdf>

10.2 การอ้างอิงหนังสือหรือเอกสารวิชาการอื่น (Electronic books)

- Qureshi S. Prostate cancer : metastatic and advanced diseases [online] 2002 [cited 2002 Dec 9]. Available from: URL:<http://www.emedicine.com/med/topic3197.htm>.
- คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. การเขียนเอกสารอ้างอิง. ใน : คู่มือการจัดทำวิทยานิพนธ์ [ออนไลน์]. 2545 [เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546] : 1-14. เข้าถึงได้จาก : URL: http://www.pha.nu.ac.th/Doc_research/8_Vancouver%20Ref%20Style.pdf

10.4 การอ้างอิง Monograph ในรูปอิเล็กทรอนิกส์ (Monograph in electronic format)

- CDI, clinical dermatology illustrated [monograph on CD-ROM]. Reeves JRT, Maibach H. CMEA Multimedia Group, producers. 2nd ed. Version 2.0. San Diego: CMEA; 1995.

10.5 การอ้างอิง เอกสารที่เป็น Computer file

- Hemodynamics III: the ups and downs of hemodynamics [computer program]. Version 2.2. Orlando (FL): Computerized Educational Systems; 1993.

การเรียงรายการอ้างอิงท้ายบทความ

นำรายการอ้างอิงมารวบรวมเขียนไว้ที่ท้ายบทความ ภายใต้หัวข้อ รายการอ้างอิง หรือ บรรณานุกรม และใช้ภาษาอังกฤษว่า References หรือ Bibliography โดยเรียงลำดับหมายเลข 1, 2, 3, ... ตามที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง ข้อควรระวัง คือตัวเลขที่กำกับในเนื้อเรื่องจะต้องสอดคล้องกับลำดับที่ในรายการอ้างอิงท้ายบทความ

การใช้เครื่องหมายวรรคตอน (Punctuation Marks)

การเขียนบทความเพื่อลงพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ ต้องมีความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องหมายวรรคตอน ทั้งชื่อและรูปของเครื่องหมายที่เป็นที่ยอมรับและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และที่สำคัญที่สุดคือการใช้ให้ถูกตำแหน่ง ว่าเครื่องหมายอะไรควรเขียนไว้ตรงไหน เครื่องหมายวรรคตอนมักจะพบในส่วนต่างๆของบทความ เช่น หัวข้อเรื่อง ชื่อผู้เขียน ในเนื้อเรื่อง และในส่วนรายการอ้างอิง ซึ่งเป็นส่วนที่จะต้องใช้เครื่องหมายวรรคตอนมากที่สุด เครื่องหมายวรรคตอนที่ควรทราบในการเขียนบทความทางวิชาการ และรายการอ้างอิงมีดังนี้

เครื่องหมาย	ชื่อเรียก	ที่ใช้
.	มหัพภาค (fullstop หรือ period หรือ dot)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เมื่อจบประโยคหรือข้อความ 2. แสดงอักษรย่อ 3. เขียนหลังตัวเลข ตัวอักษร เพื่อบอกลำดับ 4. ใช้เขียนหลังชื่อผู้เขียน ชื่อเรื่อง ครั้งที่พิมพ์ และหลังเลขหน้า
,	จุลภาค (comma)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้แยกวลีหรือ อนุประโยค 2. ใช้คั่นคำ หลักจำนวนเลขและคั่นชื่อคนในการเขียนรายการอ้างอิง
:	ทวิภาค (colon)	<ol style="list-style-type: none"> 1. แสดงมาตราส่วน, สัดส่วน, อัตราส่วน 2. ใช้หลังชื่อเรื่องย่อๆ ในการเขียนบทความ 3. ใช้ตามหลังปีที่ เมือง และชื่อ URL ในการเขียนรายการอ้างอิง
;	อัฒภาค หรือ จุดครึ่ง (semicolon)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้แยกประโยคเปรียบเทียบ 2. แสดงความต่อเนื่องของประโยคให้สมบูรณ์ 3. แบ่งแยกประโยคหรือกลุ่มคำให้ชัดเจน 4. ใช้ตามหลัง ปี และ สำนักพิมพ์ ในการเขียนเอกสารอ้างอิง
-	ยัติภังค์ (hyphen)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้ในความหมาย และ/หรือ/กับ 2. หมายความว่า ถึง แสดงช่วงต่อ เวลา จำนวน เช่น หน้า 116-9
( )	นกลิขิต หรือ วงเล็บ (bracket) ประกอบด้วยวงเล็บเปิดและวงเล็บปิด	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้กับตัวอักษรหรือตัวเลขที่เป็นหัวข้อหรือ เลขหมาย 2. ใช้กันข้อความที่ขยายหรืออธิบายจากข้อความอื่น ข้อความในวงเล็บจะอ่านหรือไม่อ่านก็ได้ 3. ใช้กับ ฉบับพิเศษของวารสารในการเขียนรายการอ้างอิง
[ ]	วงเล็บเหลี่ยม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้กันข้อความที่ขยายข้อความอื่น เมื่อมีการใช้เครื่องหมาย นกลิขิตอยู่แล้วเช่น กตัญญู[ป.กต=(อุปการะ)]ท่านที่ทำแล้ว, ญ=ผู้รู้ 2. ใช้กับข้อความที่บอกแหล่ง/ประเภทของข้อมูลที่เป็นรายละเอียด ในการเขียนรายการอ้างอิง ประเภทอิเล็กทรอนิกส์

บรรณานุกรม

1. กฤษณา มุลานนท์. การเขียนบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงทางการแพทย์. (ม.ป.ท.,ม.ป.ป.):1-8. (อัครสำเนา)
2. คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์. การเขียนเอกสารอ้างอิง. ใน : คู่มือการจัดทำปฏิญญานิพนธ์ [ออนไลน์]. 2545 [เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546] : 1-14. เข้าถึงได้จาก : URL: http://www.pha.nu.ac.th/Doc_research/8_Vancouver%20Ref%20Style.pdf
3. จิราภรณ์ จันทร์จร. การเขียนเอกสารอ้างอิงทางการแพทย์ (References). (ม.ป.ท., ม.ป.ป.):1-5. (อัครสำเนา)
4. นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ. การเขียนบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิง. สารนิเทศสาร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2000. หน้า 1-33.
5. นवलลอ จุลทัพป์สาสน์. แบบแผนการเขียนเอกสารอ้างอิงแบบแวนคูเวอร์ (The Vancouver style) [ออนไลน์].(ม.ป.ท.) [เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546] : 1-11. เข้าถึงได้จาก <http://www.medicine.cmu.ac.th/secret/edserv/journal/vancouver.htm>
6. ประเสริฐ ทองเจริญ.การเขียนเอกสารอ้างอิงในเอกสารวิชาการทางวิทยาศาสตร์. ศรีนครินทร์เวชสาร 2545;17:66-75.
7. วงศ์วรรณ วงศ์สุภา. การเขียนเอกสารอ้างอิงทางการแพทย์. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.):1-6. (อัครสำเนา).
8. วิวัฒน์ โรจนพิทยากร. การเขียนเอกสารอ้างอิงในวารสารทางวิชาการ โดยใช้ระบบแวนคูเวอร์. 2541;24:465-72.
9. สำรวย ช่วงโชติ. การเขียนตำราแพทย์ให้น่าอ่านและถูกวิธี. จุฬาลงกรณ์เวชสาร 2545;45:377-82.
10. ชรรยง เต็งอำนวย, สุภาพร ชัยชัยมปะปกรณ์. ปัญหาความไม่ถาวรของการอ้างอิงเอกสารบนเว็บไซต์ไว้ด้เว็บ. วารสารห้องสมุด 2542;43:1-17.
11. โอภาส พูลพิพัฒน์. การใช้เครื่องหมายวรรคตอนในเอกสารวิชาการ (Punctuation marks in the article). วารสารสำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 1 2544;5:60-7.
12. International Committee of Medical Journal Editors. Uniform requirements for manuscript submitted to biomedical journals. Med Edu 1999 ; 33 : 66-78.
13. International Committee of Medical Journal Editors. Uniform requirements for manuscript submitted to biomedical journals. [online]. 2001 [cited 2003 Mar 3]. Available from : URL:<http://www.cmje.org/>
14. National Library of Medicine. Journals Database [online]. 2003 [cited 2003 Apr 10]. Available from: URL:<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/>